

Abstrakt

Cílem diplomové práce je analýza potřeb v oblasti adiktologie na straně zaměstnavatele. Dílčími cíli jsou: a) analýza vzdělávacích potřeb zaměstnanců zařazených do vzdělávacího programu zaměstnavatele pro návrh edukačního preventivního projektu určeného těmto zaměstnancům SŽDC; b) analýza doporučení UIC zaměřená na adiktologické intervence pro zvládnutí bezpečnostních rizik v souvislosti s užíváním alkoholu a jiných návykových látek při výkonu povolání na železnici; c) analýza možností implementace doporučení dle předchozího bodu; d) analýza potřebnosti adiktologických intervencí vnímaná respondenty kontrolujícími dodržování zákazu užívání alkoholu a jiných návykových látek při výkonu povolání v SŽDC.

Byla zpracována analýza dokumentů – zákonů ČR, doporučení UIC - zaměřená na opatření upravující užívání alkoholu a jiných návykových látek při výkonu povolání a na adiktologické intervence navrhované UIC a vytvořen vědomostní dotazník pro zaměstnance zařazené do vzdělávacího programu zaměstnavatele. Respondenti nebyli informováni, že jim bude nabídnuta účast ve výzkumu a nikdo je neinformoval o připravovaném vědomostním testu z oblasti adiktologie. Během cca 60 minut vyplnilo 31 respondentů bez přípravy 3 100 otázek; výsledky jednotlivých účastníků se pohybovaly v rozmezí 40 – 70 % správných odpovědí (v průměru 53,4 %). Z výsledků jsou patrné rozdíly v informovanosti respondentů v jednotlivých oblastech. Na základě dat poskytnutých zaměstnavatelem byli osloveni respondenti, kteří při výkonu svého povolání přicházejí do styku s provozními zaměstnanci a kontrolují dodržování zákazu užívání alkoholu a jiných návykových látek. S těmito respondenty byla provedena polostrukturovaná interview.

UIC doporučuje vzdělávání zaměstnanců v oblasti užívání alkoholu a jiných návykových látek. Vytváření pracovní kultury, která podporuje pracoviště bez alkoholu a jiných návykových látek, poskytování informací, kde lze získat odborné poradenství, léčebné a doléčovací služby, stejně jako odkazy na tyto služby, patří také k doporučeným povinnostem organizace UIC (2012). V závěru práce jsou navrženy adiktologické intervence a potenciální možnosti využití testování na přítomnost návykových látek při výkonu povolání.

Klíčová slova: alkohol a jiné návykové látky, analýza potřeb, bezpečnost a ochrana zdraví při práci, vzdělávací potřeby, zaměstnavatel